

Lähetä mielipiteesi tai kyselysi osoitteella:

TM/Postilaatikko, Esterinportti 1,
00015 Otavamedia
tai sähköpostilla:
tekniikan.maailma@otavamedia.fi.
Toimitus pidättää itselleen oikeuden tarvittaessa lyhentää kirjeitä.

Pyöräilijän liikennesäännöistä

■ **KIITOKSET** lehdelle ja Olavi Lempiselle erinomaisesta pyöräilyä koskevasta artikkelista. Pitäisi vain saada nuo tiedot vielä tienkäyttäjien muistilokeroihin. Mieleeni tuli vielä pari kysymystä, joihin toivoisin vastausta:

1. Auto ajaa kadulla ja vieressä jalkakäytävällä (laittomasti) pyöräilijä. Seuraavassa risteyksessä auto kääntyy ja pyörä jatkaa suojatietä pitkin suoraan. Kumman kuuluu nyt väistää?

2. Tämä tilanne on ainakin Lahdessa tavallinen, esimerkiksi Rautatienkadulla. Katujen risteyksessä, jossa ei ole pyöräteitä, on suojatiet maalattu yhdistetyiksi suojateiksi/pyöräteiksi, eli poikkivivat ovat kaksiosaiset, keskellä on tyhjää.

Voidaanko pelkällä maalauksella muuttaa suojatie lailliseksi myös pyöräilijälle? Eli muuttuuko laitton ajo jalkakäytävällä lailliseksi suojatien kohdalla? Jos kuvattu tilanne ei ole lainmukainen, mikä mahtaa olla katumaalarin vastuu?

TEUVO VEHVILÄINEN

■ **TIELIIKENNELAIN 14 § 2** momentin mukaan risteyksessä kääntyvän ajoneuvon kuljettajan on väistettävä risteävää tietä ylittävää polkupyöräilijää, mopoilijaa ja jalan-kulkijaa.

Tieliikennelain 8 § kieltää polkupyörällä ajamisen jalkakäytävällä. Poikkeuksena tähän on alle 12-vuotias lapsi.

Korkeimman oikeuden päätöksen (3013/1.10.1986) mukaan minäkään ikäinen polkupyöräilijä ei saa ajaa pitkin sellaista suojatietä, joka ei ole yhdistetyn/rinnakkaisen pyörätie/jalkakäytävän jatke.

Jos kysymyksen nro 1 tilanteessa jalkakäytävällä pyöräillyt ja kääntyvä auto törmäävät, kysymys ei ole eri liikennesääntöjen vahvuuden vertailusta, vaan liikennetikosoikeuden ennalta-arvattavuusopista. Se sisältää viisaan turvallisuusajattelun lähtökohdan: jokaisen pitää va-

rautua toisten tienkäyttäjien lain-säädännön mukaiseen toimintaan, mutta ei lain vastaiseen toimintaan. Tämän ajatuksen käytännön merkitystä on käsitelty erittäin johdonmukaisesti monessa korkeimman oikeuden päätöksessä, joista osa on julkaistu lehdessämme ja muitakin tullaan julkaisemaan.

Edellä kerrotun valossa syyllisyyskysymys edellä kerrotussa törmäyksessä näyttäisi selvältä, se jää laittomasti suojatietä pyöräilijälle, jollei asiassa ilmene muita onnettomuuteen vaikuttavia seikkoja.

Emme tunne kysymyksen nro 2 paikkoja, mutta lukijan kuvauksen mukaan ero on merkittävä kysymyksen nro 1 tilanteeseen verraten. Tällaisten tiemerkkintöjen käyttö (TLA 37 a§) hyväksyttiin kolme vuotta sitten (23.6.2010/625) osoittamaan pyörätien jatkeelle ajoradan ylityspaikkaa. Ko. pykälässä todetaan kuitenkin myös: ”Merkintää voidaan käyttää myös muissa polkupyöräilijöille ja mopoilijoille tarkoitetuissa ajoradan ylityspaikoissa”. Mitä se tarkoittaa, ei täsmennetä.

Kun polkupyöräily jalkakäytävällä on sallittu vain alle 12-vuotiaille, tuntuisi ihmeelliseltä, että tämän ikäisille lapsille olisi merkitty ihan oma ajoradan ylityskohtansa. Jos näin kuitenkin on, lapsi ei toimi lain eikä näin ollen myöskään ennalta-arvattavuusopin vastaisesti. Se tarkoittaa, että kääntyvän ajoneuvon kuljettajan pitää väistää.

Kerrassaan sekavaksi asia menee silloin, jos edellä kuvatussa tilanteessa pyöräilijä on 12 vuotta täyttänyt. Ajoradan ylitys ajamalla olisi laillista, mutta tilanne hetkeä sitä ennen ei, koska pyöräily jalkakäytävällä on laitonta. Onko sellainen kääntyvälle autoilijalle ennalta-arvattava tilanne? Entä mistä hän tietää pyöräilijän iän?

Tuomioistuimet tekevät aina itsenäisiä päätöksiä. Kuinka korkealle valitusteiden kautta pitäisi mennä, ennen kuin tämäkin kysymys saisi yksiselitteisen vastauksen?

Lapsia ja ennalta-arvattavuutta käsitellään yleisellä tasolla tämän numeron artikkelissa ”Korkein oikeus ratkaisi: Lapsen Erikaisasema”.

Numerossa 8 olleen polkupyöräjutun kritiikin yhtenä kohteena olivat huonosta liikennesuunnittelusta johtuvat harmaat alueet, joilla väistämismisvelvollisuudet hämärtyvät eivätkä ole selvää edes jälkikäteistarkastelussa. Näitä alueita näyttää riittävän.

OLAVI LEMPINEN

Väistämis- velvollisuudesta

■ VIITATEN artikkeliin TM:n numerossa 81/13: Tarkoittaako esimerkki nro. 10 etuajo-oikeussuunnan merkinnästä, että jos T-risteyksessä merkitään etuajo-oikeussuunta kääntyvän toisesta sakarasta T:n varteen, että pyörätie/kevyenliikenteenväylä ei saa ylittää T:n vartta heti risteysen jälkeen?

Kuvaamani tilanne löytyy Espoon Otaniemestä Otanientien ja Maarinrannantien risteyksestä, jossa Maarinrannantie on T:n toinen sakara ja Otanientie jatkaa kääntyen 90 astetta, ja Maarinrannantie on määrätty väistämisvelvolliseksi tieksi.

MATTI KUISMIN

■ VASTAUS lukijan kysymykseen on kyllä, eli periaatteessa juuri sitä se tarkoittaa. Liikenteen ohjauslaitteista 24 §:ssä todetaan, että lisäkilpeä kääntyvästä etuajo-oikeudesta ei saa käyttää, ”jos pyörätie risteää kääntyvää etuajo-oikeutettua suuntaa samassa tasossa”.

Kyseisessä risteyksessä tilanne ei kuitenkaan ole näin yksiselitteinen. Tämä johtuu pyörätie/jalkakäytävän etäisyydestä risteykseen, joka on 20 metriä. Kuuluuko tällainen kevyen liikenteen väylä vielä samaan tiehen T-risteysen yläsakaran kanssa, vai muodostaako se jo etäisyydestä johtuen erillisen ja itsenäisen risteysen T:n alasakaran kanssa?

Erillistä risteystä yllä oleva lisäkilpisääntö ei koske.

Korkein oikeus otti kantaa tähän erillinen risteys vai sama tie - kysy-

mykseen päätöksessään R 84/438 nro 2605/84 (ks. TM 20/2012). Siinä etäisyyttä oli 12 metriä. KKO katsoi pyörätie/jalkakäytävän kuuluvan samaan tiehen sen rinnalla olevan ajoradan kanssa. Tapahtuneessa kolaroinnissa tämä tarkoitti, että kääntyvän auton kuljettajan olisi pitänyt väistää pyörätietä käyttävää, risteävää ajorataa ylittävää polkupyöräilijää.

Mutta monessako metrissä kulkee raja, joka erottaa samaan tiehen kuuluvan ja erillisen pyörätien? Onko se 14, 16, 18, 20 metriä vai enemmän? Entä millaisella mitalla näitä matkoja liikennetilanteissa mitaillaan, jotta väistämisvelvollinen tiedettäisiin ennen yhteenajoa?

Tieliikennelain 14 §:n 2 momentin kääntymissääntö toimii niin kauan hyvin, kun väistämisvelvollinen eli kääntyjä ja väistettävä eli suoraan ajaja käyttävät samaa ajorataa. Mutta sitten kun suoraan ajava tulee ajoradan viereistä pyörätietä, alkavat erilaiset tulkinnat ja epäselvyydet. Tällaisia juriidisia harmaita alueita on huonosti mietityistä liikennejärjestelyistä johtuen sellainen määrä, että koko kääntymissäännön mielekkäys alkaa epäilyttää.

Nämä epäselvyydet voidaan kuitenkin korjata jälkikäteenkin. Lukijan kysymässä paikassa tämä on tehty tiettävästi etukäteen. Väistämisestä ei synny epäselvyyttä, eikä tarvitse miettiä metrimääriä eikä niiden mittaamiseen soveltuvia välineitä. Väistämis-kysymys on hoidettu selväksi ja yksiselitteiseksi. Se on tehty pyörätielle asetetuilla kärkikolmioilla.

OLAVI LEMPINEN

Autoilija fanittaa TM:ää ihan kympillä

■ OHESSA kuva romanialaisesta autosta, jonka omistaja ilmeisesti fanittaa TM:ää ihan kympillä. Täl-

lainen ajatus tuli mieleen, kun näin auton Brysselin liikenteessä.

KIMMO MICHELSSEN

■ KIITOS hauskaasta kuvasta!

TOIMITUS

